

Novinová zásilka - povolila Česká pošta, s. p., Odštěpný závod Praha č.j. Nov. 5400/95 ze dne 8. 8. 1995
Placeno převodem
Novinová zásilka
Adresa adresáta:

ZPRAVODAJ

Sdružení Čechů z Volyně a jejich přátel

3/99
ročník 9

Historické připomenutí k 52. výročí reemigrace volynských evangelíků

V letech 1742-1755 odselilo z Čech a Moravy kolem deseti tisíc exulantů. Prvním útočištěm se jim stalo Munsterberg v pruském Slezsku.

Z dobových pramenů se dozvídáme: Roku 1732 v měsíci září srostlo se na panství Opočenském poddani, tajní evangelici a hromadně sli na vrchonetskou kancelář a žádali milostivou vrchnost o svobodné vyznání evangelického náboženství. V odpověď na to pozvání ne bylo a přes to se osobně začlenilo.

O deset let později, když severovýchodní Čechy byly obsazeny pruským vojskem, naskytla se možnost zavítat se do duchovní poroby. Stovky rodin, tajních evangelíků, přiležitost využila a z rodné země odesly v naději, že vše v Bohu a jeho syna Ježíše Krista, zbarvení katolického obradnictví, ale opření jen o bibli, jinou možností nejen život pozemský, ale především posmrtný a věčný, tak jak hlásal M. J. Hus.

Abychom doboh pochopili z čeho pramenila sila jejich přesvědčení, proč podstupovali tolik utrpení býdy, z čeho prameranu vůle i schopnosti snášet nezměrná protivenství, proč ještě po dvou stě letech naší rodiny mohli předávat touto věru nám, sedmadvacet pokolení, ještě znát a přijmout za vlastní "Zásady a směrnice života", kterými se po celou dobu řídili a jež vyznávali. Souhrnně je publikoval farář VI. Mičán ve své knize "Za září kalicha v cizíně".

Uvedené pravidla - zásady a směrnice - ustanovenily veršu bible pro naše předky -exulanty-, aby byla pouhou proklamací, oni podle nich skutečně žili.

Ráno, když vstali, pomordili se, přeplíkali nebo přečíteli si společně několik veršů z bible a zapívali náboženské písni. Před každým jídlem se vždy modlili. Večeře po celodenném práci Bohu děkují za dary dne. V neděli všechny jdou do kostela, ruce kříží a kancionál. Ve svých obcích nestaví hospody, nebohují závazavá. Přísně náboženský život z nich po celá dve stuleti, z pohledu okolí, tvoril zvláštní lid.

Potování exulantů za obživou a uhlazením vlastní existence v cizíně, příchozí exulantů, rozrástající se rodiny jejich dětí, vnucoval a dalších potomků z Munsterberku vedlo přes bohatý hrozen Čechy založených osad ve Slezsku do Zelova a na Michalovku. I my, michalovští obyvatelé, jsme patřili k onomu zvláštnímu lidu.

Uplynulo půl století od našeho návratu z exilu do země svých předků, padesát let od zániku

exulantské Michalovky, ale i padesát let naší vlastní proměny. Mnozí charakteristiku zvláštního lidu si s sebou odnesli do hrobu, mnozí ve zkoušce času obstáli, jiní novým poměry podlehli. Není zde místo pro vyvášení soudu co je a co není správné. Nezvratným faktem zůstává skutečnost, že na naší Michalovce všichni tam narodzení rádi vzpomínáme, těšíme se na vzájemná setkání a na společné návštěvy rodné obce.

Oldřich Rejchart

O tento svádroni jsme požádali krajana Oldřicha Rejcharta, autora asi čtyřiceti stránkového spisu Michalovská setkání a poprosili ho, aby v něm uvedl hlavní myšlenky z jeho předmluvy "Historické připomenutí". Považujeme za vhodné celý tento spis vydat jako samostatnou publikaci. Jde o velmi zdařilé dílo, aktuálně ještě v období 52. výročí reemigrace volynských evangelíků do vlasti a vnodné doplňují naše dějiny. Vzhledem k vzniklé situaci se ho autor rozhodl vydat na vlastní náklady, které činí kolem 9.000 Kč.

Předsednictvo povážuje takovýto čin sice za velkorysý, avšak finančně pro jedince přece jen náročný. Z této důvodu se rozhodlo přispět autorovi částkou 3.000 Kč k jeho čestnému úhradě. Musíme si všichni uvědomit, že O. Rejchart věnoval SČVP podstatně větší dar - výpracoval projekt na Malinský pomník a zajistil místní dozor nad jeho výstavbou - to vše bez nároku na odměnu!

V. Dufek

ONZÁMENÍ II

Program celorepublikového setkání krajánů v Šumperku dne 24. 4.

10.00 hod. Zahájení a uvítání hostů

- paní Bílková

Sátná hymna

Seznámení s programem

a řízení schůze - p. Šodoměk

Projev prof. V. Dufeka

a přihlášených hostů

12.00 hod. Oběd

13.00-15.00 Kulturní program

15.00 hod. Návštěva památníku

v Novém Malinci a chrámu Svatého Ducha v Šumperku

- pro zájemce

15.00-20.00 Volná zábava

- hraje dechová hudba Lubinka

Setkání se koná v hudební PARŠ,

Žerotínská ul. č. 56

Pro zájemce o ubytování je možno zajistit nocleh y z pátku na sobotu příp. i že se soboty v hotelu MORAVAN v Šumperku na ulici Americké (asi 400 m od nadraží ČD). Cena za 1 lůžko a noc v jednolůžkovém pokoji je 250 Kč, ve dvoulůžkovém pokoji 200 Kč.

Pokud máte zájem o zajistění ubytování, je nutno na zadní stranu poštovní poukázky při placení vložného napsat datum a počet lůžek (případně upřesnit, zda si přejete jednolůžkový pokoj). Ubytování budete platit přímo v hotelu.

Za šumberský region

Alena Kubelová a Alice Bílková

Vzpomínky na Volyn

U nás na Volyni nebyly na poli kameny, takže když se oralo, bylo to brázdý radost pohlédnout. Pěkné zorané pole bylo vizitkou dobrého hospodáře. Chomouty pro koně se špičkou byly hezký ozdobené. Pěkné koně a hezké kštry - to také bylo známení pro hospodáře.

Ve městě Lucku byl každý den jarmark, ale ve čtvrtkách byl velký jarmark. Na něj se sjížděly stovky povozů, oběžkáňaných obilím, ovocem, zeleninou, i vepřovými a hovězími přebytky. Na jarmarku se dalo koupit všechno možné. Stárnky měli polští, čestí i ukrajinskí vesničané. Z českých stánek zmizelo zboží hned zhrána.

Nás dům byl postaven v r. 1905 a měl slámenou střechu. Měli jsme tři pokoji, které měly na podlaze parkety z dubu, a velikou kuchyni. Z chodby vedla dřevěná místnosti pec, v níž maminka pekla najednou 5-7 bochníků chleba. Při pečení by to bylo nádherná vůně! Upečený chléb vyržel jako čerstvý 7-10 dní!

Tatínek udělal na zahrádce kuželník a lavice se stolem. V leté, když bylo péčné, k nám v neděli chodili sousedé a známí hrázecký. My kluci jsme kouleli kuželky zpět a za to jsme dostávali drobné, za které jsme si většinou kupovali bonbóny. Na Volyni se v neděli nepracovalo, byl to den odpocinkový - den sváteční. Přesto byla třeba vždy sklizně včas. Na neděli byly vždy napěčeny buchty a různé pečivo. Naše maminka, když pekla na svátky, zadělávala už ve 2 hodiny ráno.

Jednou se stalo tato příhoda. Bylo to v zimě, napadlo hodně sněhu a maminka zatopila v peci tak moc, až chytily v komíně sáze. Hrozilo to hučelo a maminka kříčela: "Rychle vstávejte! Huste to, než nám snohou barák!" Šustělo bylo, že na střeše bylo hodně sněhu. Vyskočil jsem jako první, popadl jen tak ve spodkách vědro s vodou a pytel a po žebříku jsem vylezl na střechu ke komínu. Tam jsem namočený pytel vhoodil a ještě zál vodou, čímž se plamen uschlil než přišel na pomoc tatínek a starší bratr. Na chodbě bylo plno kouře a saze udeřily své, ale hlavně do větra teplo vody, umyl jsem si promrzlé nohy a pak mi udělala horký čaj a zabalila mě do deky.

Ani jsem nedostal rýmu.

V roce 1938 jsme se připravovalo do školy - první třídy, moc jsem se těšil. Ještě před ukončením školního roku jsme někdy chodili bratravou naproti a také jsme se posadili do lavice - byla dřevěná, pro tři žáky. Učitel byl Polák, byl to starší pán, ten tam učil, když přišel ze školy po první světové válce. Byl jsem průměrný žák, nejlíp mi šly pocty a přírodní. Nejhorší byly básničky, museli jsme je se účít doslova. Ve třídě jsme měli velkou kamennou, ve kterých se topilo jem dríví. Když jsme v zimě přišli do školy proměnění, nejdřív jsme se u nich usídlili a pak teprve začalo vyučování.

Takhle se nám na Volyni dařilo a dobré žilo až do roku 1939, než přešla německo-polská válka - předvedl druhé světové války. 1. září 1939 německá armáda zaútočila a obsadila západní Volyni a zbyl polský území. Hned první den války letectvo bombardovalo naše město Luck. Nejvíce bylo postiženo nádraží, část města a židovské čtvrti. Do poloviny září 1939 naše západní Volyni zabrali Rusové.

22. června 1941 začala Velká vlastenecká válka.

Když se fronta dostala do naší obce, museli jsme se vystěhovat až do třetí vesnice. Naložili jsme nejutnější věci na vůz a vzali jsme s sebou dvě krávy. Telata a prasata jsme pustili do ohrazeného dvora. Tatínek nasekal směšku a naházel ji po zahrádku pod stromy. Do nádoby nalil vodu, zamkl dům a museli jsme odjet. Z domu jsme byli až s 34 dny, pak se vracele sovětská fronta, postoupila a my se mohli vrátit zpět. Stala se přítom taková nemilá věc. Unavení koně zůstaly přes noc u povozu a my jsme spali u jednoho hospodáře na zahrádce pod plachtou. Ráno, když jsme přišli k vozu, koně byly pryč. Bud se sami odvázali, ale nejako odvázač, ale byly pryč s se kšírem a chomouty. Byla to starší kobyla a dvojuleta hřívě. Celé okolo jsme prohledali, ale už jsme je nenašli. Doma se neztratilo nic, vše bylo v pořádku. Byli jsme rádi, že jsme doma. Tatínek kupil jednoho menšího koně, za kterého dal 6 metráků obilí.

A ty naše koně a kšíry jsme našli až za rok! Jedenou jí kolem našeho domu jeden ze tří ukrajinských bratrů a prodával různé drobné věci. A soused Anděl poznal naše koně a povídá, že by si něco koupil určitě soused Slavík. Chtěl, aby ten Ukrajinec jel až k nám. Když přijel před naše vrata, zastavil, a kůň se otočil do dvora, zátehla, poznal svého hospodáře. My jsme všichni vystáli a poznalí naši kobylky "hnedku". Opláclaváme jsme ji, takže ten Ukrajinec viděl, že jsme naše koně poznali. Tatínek se ho dotázel, jak k tomu koni přišel. Nejdříve tvrdě, že ten kůň k nám do osady přišel sám, ale pak musel s pravdou ven. Tatínek a ještě dva sousedi jeli s námi a dovezli i toho mladého koně. Měli jsme z jejich návratu velikou radost.

A své vzpomínky bych ukončil malým vyjádřením z básně o životě nás a našich předků:

*Mnoho potu, sily krve,
Čech tu musel vycedit.*

Mnoho dříny, bláhy, nouze,

musej lid nás zakusit....

Sporidáni výšky české,

uzorem byly pro jiné,

kulturu povzněsli Češi,

rolnický stav Volyně.

Václav Slavík, Karlovy Vary, Stará Role

Dopis od členů spolku Matice Volyňska

Do našeho spolku jsme dostali Váš dopis, za který děkujeme. Budeme se rádi spojovat se Sdružením Čechů z Volyně a jejich přátel.

Náš spolek byl založen v r. 1991 z iniciativy p. Štěpána. Bylo v něm hodně členů, Čechů a Slováků, ale pak jsme se rozdělili, jako naše

státy. Ted je v našem spolku asi 50 rodin, ale ještě zbývá dosť Čechů, kteří se do spolku nepřihlásili. Kdo to bude dál, těžko říci, protože starší generace pomalu u odchází...

Při našem spolek dal městský úřad k dispozici 2 místnosti v budově bývalé České matice. Máme také nějaké české knihy a dostáváme z Čech Casopisy. Tam se scházíme, rádi si popovídáme česky, prohlédneme si časopisy a zazpíváme si české písničky. Kromě nás, starších, přichází i dost mladé - studentů, kteří mají české kořeny a chtějí se naučit česky. Zdá se, že jen to dost jde.

Náš město má přes 200 tisíc obyvatel a hodně se tu staví. Je tu i dost podniků, které sloupracují s Čechy. Nejvíce z nich je "LuckyChim", do něhož investovali Češi i Slováci.

Se zájezdy pí. Pánkové přijíždí do Lucka a Rovna hodně volyňských Čechů. Snažíme se s nimi setkávat a udělat pro ně zajímavý program, a ukázat jim našu kraj.

Nás by také zajímalo, jak velké je Vaše Sdružení, čím se zabýváte, je-li ve Vašem Sdružení mládež a máte-li zájem o zemi, kde tak dlouho žili Vaši předkové. U nás si lide dodnes vzpomínají, co se od Čech našuli a že vzejmenné vztahy byly velmi dobré.

Pokud budeš mít zájem, napišme. Vám o sobě více. Pozdravujte od nás p. Rostislava Hlaváčka a poděkuju mu za nás za brožuru "Nikdo nás nezapomenu", kterou od něj dostala pí. Bubela, když byla na zájezdu v Mariánských Lázních a Karlových Varech. Četli jsme ji ve spolku s velkým zájmem.

Prejeť Vašemu Sdružení vše nejlepší!

Cílenové spolku Matice Volyňské

POSKYTNĚ mi někdo k produkovaní měsíčníku **Probuzení** - ročníky 1936-1939? Uvitám v jednotlivá čísla. Měsíčník vydával Jindřich Dušek v Libuši v Praze. Casopis potefabují k dokončení práce o činnosti Sdružení katolické mládeže a Sdružení české mládeže na Volyni.

Rostislav Hlaváček,
Javorová 361,
360 199 Karlovy Vary,
tel. 017/356 21 06

ZPRÁVY Z REGIONŮ

Region Litoměřice

29. 1. 1999 se konala článská výroční schůze SČVP regionu Litoměřice v důstojnickém klubu kasáren pod Radobylem.

Výroční schůze předkládají zpravidla členům bilanci splnění celoročního plánu a navrhují plán na příští rok.

Připravila takové schůze je vždy náročnější jak na čas, tak na výkon všech funkcionářů výboru, ale vynaloží se i v obavy, že vzhledem k zimnímu období a částečnímu zdravotnímu potížem starších lidí účast nebude velká. K velkému však potěšení celého podafadelského kolektivu se zúčastnilo schůze 96 členů, což svědčí o tom, že si krajané práce organizace vší a oceňují její společenský přínos.

Schůze probíhala běžným ustáleným způsobem, samozřejmě u stolu upravených tábky naplněných domácím pečivem, chlebíčky a minerální vodou.

Po uvítání hostů, krajanky Marie Pánkové a členky CV SČVP a také členky ÚV ČSBS, Krajanu Václavu Kuchýnky za ČSBS jako předsedu OV a zároveň člena CV SČVP, dále zástupce Čechů z Černobylu a ostatních, následovalo uctění památky jmenovaných zeměříčských členů regionu v hodnoceném roku za doprovodu české státní hymny.

Potom následovala výroční zpráva o činnosti regionu, kterou vyráoval a přednesl vedoucí regionu krajan Josef Kozák. Závěr se v něm vyčtem splněných akcí, ale v souvislosti s tím vyzvedával aspoň námatkové některé aktivity a úspěchy volyňských Čechů, které

svědčí o jejich vysoké morální a kulturní úrovni.

Tím nadstandardním vypracováním výroční zprávy krajany J. Kozák přijemně oživil dobré vědomí volyňských krajanů, že jsou zdravým jádrem české společnosti. Jejich jména se nevyskytují v seznámeních delikventů, ale naopak zařazují se mezi vzdělanou a pokrokovou část společnosti. Své duchovní hodnoty prokázali již činorodým vlasteneckým v bojích za svobodu svého národa a tato jejich hodnota mezi jinými zůstává platnou dodnes.

Zde si dovolím upozornit na další zajímavé dílko našeho krajanů a sice překlad z ukrajinského do češtiny. Průvodce muzeem "Kozácké mohyly" od autora I. K. Sviejskova, doktora historických věd. Tento zajímavý dokument o bojích Kozáků v čele s Bohdanem Chmelnickým proti útoku polské hřebly byl již přeložen do ruštiny a angličtiny a zásluhou krajana Jiřího Pancíře z Lovosic je již přeložen do češtiny.

Krajany J. Kozák závěrem své zprávy dodává s přesvědčením, že volyňští Češi mají kladný vztah k demokratickému vývoji v našem státě a nabádají k optimismu v tomto vývoji.

Ve zprávě o činnosti historické skupiny regionu informoval její předseda krajan Miroslav Novák, že práce jsou zaměřovány do této oblasti - ze života Čechů na Volyni, volyňští Češi v bojích za svobodu vlasti a ze života volyňských Čechů v České republice. Pro tento rok je již zpracováno dalších 20 článků do Zprávody.

V další části programu hospodářka regionu krajanka Slávka Žemanová přednesla zprávu pokladni, čímž prokázala pečlivé hospodaření s penězi regionu a vznor vedení pokladni knihy. Revizorka krajanku J. Vítková spolu s krajankou L. Počepanskou kontrolovala všechny záznamy potvrzující jejich správnost.

V návrhu plánu činnosti na nastavující rok se, mimo obdobných s minulým rokem akcí, počítá s obnovou kontaktu se slovenskými občejováři z Trenčína.

Krajanka Marie Pánková v diskusi podala mimo informace o dotacích Ministerstva obrany na lázně a rekreaci členů, informaci o dokončovacích pracích na malinském hřbitově, přičemž poskytl přítomným členům neobyčejnou příležitost nahlédnout do originálního seznamu jmen všech 374 upsalých malinských českých obětí. Tento seznam, jak známo, byl nalezen v lávce při kopaní základu pro pomník a ve stavu částečně poškozeném, ale již doplněném jsme si mohli, ne bez pohnutí, tento oficiální dokument fašistické zřuďnosti, prohlédnout.

Přijemným sdělením p. Pánkové byla zpráva, že se snad konečně začne řešit otázka vodovodů odborářů s osvědčením 255/46, které se nestaly manželkami do roku 1945, neboť tuřáků p. Pánková nastolila k řešení přímo na zasedání ÚV ČSBS.

Krajan V. Kuchýnka doplnil a upřesnil metodiku podávání žádostí o lázeňskou léčbu a rekreaci hrazenou MO v roce 1999.

Po vyčerpání bodů programu byla oznámena částka dobrovolných finančních darů na této schůzi a rozhodnutí zaslát z tohoto obnosu 1000 Kč na fond CV SČVP.

Bilance ročního usilování našeho regionu je tedy aktivní a atmosféra tohoto krajanského setkání byla jako vždy upřímně přátelská. I optimisticky laděná vise do budoucna jsme vnitřní realné, neboť jsme si vědomi, že bývalo i hůř a že my Češi dovedeme sladit naše nároky a práci s potřebami a možnostmi vývoje doby.

Za region Litoměřice zapsala V. Suchopárová

Léta o trocťvi

Vesnička České Holové leží čtyři či pět kilometrů na východ od bývalé polsko-sovětské hranice, stanovené po první světové válce.

Tehdy se občas její obyvatelé závistivě dívali na západ - na českou vesnici Moštěnice, ležící v Polsku.

Marie Roubalová měla několik dní před ukončením deváté třídy hořovické dětské letky, když vesniči obsadili Němci. Matka pracovala v kolocoze, otec výborný zedník a neměl výrobky a známky kapěnků vesnické dechovky, takže i tak. Nakonec zůstala s mladšími sourozenci doma, když střední školy německé okupované armádu užívaly.

A vásák nedlouho se téžish z domova - přišel konec dubna roku 1942 a první transporty mladých lidí na mučení přišly do Německa. Nevyhnula se tomu, že se tam "povinovat" ani M. Roubalová, ani její přítelkyně Anička Olenšek a mladíkům zdejším Milos Špic. Tři mladé volynští Čechy z Hořoviny, kteří v dvaadvaceti chybely dali tri roky. Prvních deset, snad čtrnáct dní byly strávily v bývalém šlechtickém domě, které bylo obecněm vysokou zděnou zdí, pak přišel lágrový voksal, zdejší Slavuta, následně zeleznický vagon - trochu slámy v každém, na jedné polce deset děvčat, na druhé deset chlapců. A užazeny vlak se dal do polohy na západ...

Vagony zevnitř užívaly, trochu potravin z dobového, nedostatek vody. Sem tam vlak zastavil v neznámé krajině v poli, které pak sloužilo jako kloset, sem tam bylo možno získat trochu vody. Stránsky byly noční, kdy kolá narázíješky, spojené kolejnicí vytukávala dunívající zvuk na západ...

Po tydnu zastavil vlak v neznámém městě, byl přešťáhoval do lágru, kde byla provedena deníková výroba všech obleků a těla a bylo se možno po několika týdnech konečně i osprchovat. A dostali také trochu teplo, měly brukvovou polévku, pár bramburk. Za několik dní následoval další lágr ve městě Hannover-Linden, a nakonec začínaly v firmě Vogt, kde se třídily staré textilky.

...tri roky denodněně, vždy dvacet hodin ve velké hale se třídily obleky a prádlo, které ještě nedávno patřilo rodinám, jež byly německým okupanty umučeny. Slo většinou o rodiny Zidu z Francie, snad i z jiných okupovaných států, o rodiny příslušníků francouzského odboje, o lidí, kteří se nikdy nesmířili s německou okupací a novým německým pořádkem.

...ti roky, každý den mimo neděli vstávaly brzo ráno, opláchnout se studenou vodou (teplá voda pro dělníky u SSSR tam nebyla), vypít trochu řidky medu, několik snítek kousek chleba, večer, kdy se dával oběd, trochu brukvovou polévku jiné chleby, zmrzlinu, židce, krevnou salámu, umela nasládlá marmelada.

...ti roky trádily a přehazování různých obleků bylo lepší šlo do vybombardovaných měst, ty hory se lisovaly a skončily v papírnách,

...ti roky smutných myšlenek a hloubání nad smutnou a strašným osudem lidí, kterým kdysi obleky patřily,

...ti roky neutrála tužby, aby už příšla neděle a bylo možno, byt i v nařízených pětiletých skupinách a propukostí a velkým označením OS, na prsu opustit tábory a podívat se trochu po okolí,

...ti roky vzpomínání na domov, na rodiče, na známoste, na první lásky, na kamarády, na přátele,

...ti roky stálých vzpomínek na to, jak chutná sklenka mléka, kousek tvarohu, máslo, slepičí vajíčka (příslušnici u SSSR tyto potraviny, tak nutné pro rozvoj mladého těla, nedostávali),

...ti roky plné hořkých sázek, stáleho hladu a unavující práce,

...ti roky s mísěním platem 7-10 marek (zbytek výdělku prý padl na celodenou stravování a ubytování v lágru),

...ti roky snění o tom, jak chutná česká bučka, český koláč, "knedlovecprozelo".

...ti roky denichů a nočních náletů, bombardování lágrů, kde byly ubytovány cizinci. Například v nedalekém lágru zvaném Olga, kde byly většinou Rusové, zůstalo po bombardování naživu jen několik desítek lidí.

...ti roky ponížování lidské důstojnosti se strany různých kápů, mistrů a hliadků tábora,

...ti roky čekání na konec války, na konec otrocké práce, na konec pohrdání a ponížování ze strany takzvaného herofolu,

...ti roky, když nakonec skončily několikatýdenní cestou nákladním vlakem z Hannoveru přez dom!

Pani Roubalová, vlastně provdaná Vegrichtová, žije nyní v Karlových Varech. Teší se ze svých dětí, vnuček, přibuzných a přátele. Měla vlastní velké štěsti: to většina, kterou ve válce potkal podobný osud jako ji, ztratila ve Třetí říši zdraví, jiní tam dokonce nalezli smrt, nikdo neví, kde je jejich hrob. Nikdo neví, kolik volynští Čechy byly nasazeno na otrocké práce do Německa.

Zůstaly jen vzpomínky a vzpomínky, které najednou dovezdily probudit ze spaní a odvijeli se jako strašný a těžký sen prozity v minulosti. Zůstaly vzpomínky na těžké, přetěžké otrocké roky prožité v rozkvetu mládí. A paní Vegrichtová, tak jako dařila další, kteří přežili, čeká, že snad jednou, ije, ale i dalším volynští Čechům, bude z příslušného fondu poskytnut sociálně zdravotní příspěvek, jakou slabá záplata za tři roky práce ve Třetí říši.

Rostislav Hlaváček

Neznámý historik volynští Čechů

K jednomu z dosud málo známých pokusů o zpracování dějin Čech na Volyni patří první díl sroce koncipované práce Emigrace Čechů z Ruska v letech 1860-1880 a jejich reemigrace z pera pedagoga Masarykovy univerzity v Brně volynští Čechy Jaroslava Hromáka, pocházející z poloviny 50. let. Tento kraján, jehož předkové přišli na Volyn v 70. letech 19. století z Pražska na Hodonínsku, narodil 12. února 1898 v Barazu v Ovruském újezdu. V roce 1918 absolvoval učitelský ústav v Kyjevě, čtyři jeho bratři padli za občanské války. Od r. 1927 působil na Pedagogickém institutu v Kyjevě, v roce 1931 ukončil filologický fakultu Moskevské státní univerzity a v roce 1933 se stal ředitelérem českého oddělení střední pedagogické školy v Kyjevě. Za neznamený okolnosti se v roce 1934 dostal do ČSR, kde v letech 1935-1939 působil jako ředitel stříelné školy na Podkarpatské Rusi. V této době se podílel na tvorbě učebnice Mladý počátek. Za války byl učitelem obecné školy v Prusákách na okrese Hodonín. Po válce, kdy vyvstala potřeba učítelů nově zavedeného povinného předmětu rusky jazyk, zabezpečoval jeho výuku na III. reálném gymnáziu v Brně, a to až do roku 1952, kdy byl přijat jako odborný asistent na Masarykovu univerzitu, aby zde přednášel sovětské dějiny. Svou vedenkovyzkumnou práci zaměřil na dějiny českých imigrantů v Rusku. Hodnal předložit třídnímu monografií, která měla zahrnovat období 1868-1914, 1914-1946 a odtamtud reemigraci do tehdejší současnosti. První část, kterou ukončil v roce 1956, měla 43 stranu strojopisu a je rozdělena, kromě uvedu a závěru do osmi kapitol, které se zaměřují na situaci v Rakousko-Uhersku v době vystěhovalectví, vliv slavjanofilství na vystěhovalectví, situaci v Rusku v 60.-80. letech 19. století, vystěhovalce proudy na Volyn, Krym a Kavkaz, počeštěné podmínky vystěhovalců, kulturní a náboženský život a hospodářské poměry ruských Čechů. Autor se opřel o dobovou a odbornou literaturu a dobový jisk, jen výjimečně využíval archivní materiál. Zdrojovní důvody mu totiž neumožnily plánovaný archivní výzkum v Kyjevě a v Praze. Další dva díly již nedokončil, nebot v dezi oslav svých sedesátin 3. března 1958 zemřel na srdeční mrtvice.

Jaroslav Vaculík

Pokračování článku "Jak jsme byli v běžcích" od p. PhDr. J. Hyla, CSc., uveřejněte pro náš různí příspěvku v nekterém z příštích čísel Zpravodaje.

Náš jubilant

Cas neuprostřed leti a člověka najednou překvapí, že i mladší jsou již sedmdesátníky.

V Plzeňském deníku č. 20 z 25. ledna 1999 se můžeme dočíst, že učitel a vědec, doc. PhDr. Jaroslav Fiala, CSc., se 24. únoru v obdivuhodné svěžesti a pln životního elánu dožil sedmdesátky. Ti, kdo si to přetočí, určitě užasnou, co stačí za svůj život jako hudební publicista a pedagog vykonat. A my, kteří ho známe, řekneme: "Podívějte se, kam až to ten Jarda Fiala dotáhl!"

Ano, Jarda to skutečně svou plíž, nadápním a houzevností někam dotáhl. Jíž jako malý chlapeček, se kterým jsme si ve volynském Kupičově hrávali, byl trošku jiný než ostatní. Měl smysl pro povinnost, hodně četl, miloval hudbu, a hlavně měl hudební nadání. Rodinné prostředí, ve kterém vyrůstal, bylo plné hudby a zpěvu. U Fiala vždy někdo muzicoval, zpíval nebo dělal oboje. Zahledíme-li se do dobových snímků, vidíme, že v kostelním sboru, který čítá na 30 členů, je jich šest z rodu Fialů.

Jarda měl ohromné štěsti, že jeho rodiče měli pochopení pro jeho lásku k hudbě. Jako malý chlapeček se ještě s jinými chodil těcti hře na houšle k panu Bedřichu Gregorovi. Ten, až bez výššeho hudebního vzdělání, ovládal několik hudebních nástrojů a byl dobrým, ale zároveň přísným učitelem. U něho Jarda získal základy. Později ho učil portrék Československého leteckého Milos Štěpánek, který spolu s několika dalšími letci několik měsíců pobýval v Kupičově. Po odchodu letce Jarda nesložil ruce v klin a pokračoval ve hře.

Když byl vlivem všechných událostí Kupičov evakuován, náš kamarád ani "v běžcích" nespustil se z letadla svůj cíl. Velice mu prosplal, že rodina zůstala v Baraně. Tam byl jiné možnosti než v rozbombardovaném Kupičově. V nedalekém Lucku studoval na střední škole, ale nejen to - navštěvoval i hudební školu.

Po reemigraci studoval na žateckém gymnáziu a potom na pedagogické fakultě. I po absolvování vysoké školy se dalek vzdálel a jeho nadání, houzevnatosť a cílevědomost mu dopomohly k získání akademických a vědeckých titulů - Doc., PhDr a CSc. Jakou rádotí by z toho měl jeho pradeček Josef Brož a dědeček Václav Fiala!

Věřím, že všechni Kupičovci se připojí k mému "Sto lat, sto lat nich zjde, zjde nam!"

Václav Kytl

NAŠI JUBILANTI...

Region Mariánské Lázně

Jubilejní slávci: Karel Alexandr 25. 3. 29. Tenglerová Emilia 13. 3. 29. Barborková Anna 19. 3. 34. ThMr. Hauser Jiří, 11. 3. 39. Strásek Rostislav 27. 3. 34. Jubilantům blahopřejeme! J. Juha, tel. 0165/62 64 18

Region Šumperk

Vc drahém čtvrtletí oslavují své narozeniny titi naši členové:

Bílek Jaroslav, nar. 30. 4. 1930 byt. Výškovice, Bílková Jaroslava, nar. 16. 4. 1935, byt. Výškovice, Hajný Vladimír, nar. 11. 4. 1939, byt. Šumperk, Hamáček Vladimír, nar. 3. 4. 1932, byt Nový Malín, Kašparová Lehá, nar. 27. 4. 1939, byt. Rapotín. Procházková Antonie, nar. 7. 4. 1943, byt. Petrov n. Desnou. Šimková Emilia, nar. 30. 4. 1922, byt. Šumperk. Dvořáková Marie, nar. 25. 5. 1920, byt. Šumperk. Hejdouková Ludmila, nar. 23. 5. 1922, byt. Loučná n. Desnou. Helíková Tamara, nar. 7. 5. 1929, byt. Petrov n. Desnou. Hlaváčková Marie, nar. 4. 5. 1938, byt. Velké Losiny. Lešáková Zofie, nar. 15. 5. 1924, byt. Petrov. Lišková Anna, nar. 10. 5. 1913, byt. Libina. Medvědová Helena, nar. 16. 5. 1920, byt. Šternberk. Peterková Anastázia, nar. 9. 5. 1922, byt. Praha 10. Soukupová Vlastislava, nar. 6. 5. 1946, byt. Hanušovice. Šotolová Libuše, nar. 24. 5. 1930, byt. Nový Malín. Šotolová Božena, nar. 4. 5. 1938, byt. Nový Malín. Vaněček Vladimír, nar. 29. 5. 1929, byt.

Šumperk. Vysocká Františka, nar. 20. 5. 1919, byt. Šumperk. Andělová Marie, nar. 19. 6. 1925, byt. Petrov n. Desnou. Hradíčková Emílie, nar. 21. 6. 1931, byt. Šumperk. Chytílová Jarmila, nar. 12. 6. 1958, byt. Výškovice. Kocková Evženie, nar. 24. 6. 1927, byt. Velké Losiny. Kuchařčáková Věra, nar. 21. 6. 1921, byt. Nový Malín. Nováková Marie, nar. 3. 6. 1916, byt. Šumperk. Popuková Jevgenija, nar. 8. 6. 1959, byt. Šumperk. Pošpišil Mstislav, nar. 24. 6. 1937, byt. Šumperk. Volf Boris, nar. 13. 6. 1918, byt. Loučná n. Desnou. Vojtíšková Anna, nar. 19. 6. 1927, byt. Rapotín. Záková Jifina, nar. 14. 6. 1944, byt. Velké Losiny. ThDr. Krystof R. Pulec, nar. 29. 6. 1953, byt. Olomouc. Dodatečné oznamení: Svět životním jubileum oslavili v březnu při Helenu Novotnou z Velkých Losin.

Vše nejlepší za region přeje Alice Bílková.

Region Chomutov

22. 2. 99 oslavila své 84. narozeniny paní Věra Báčová z Novostavce na Volyni, byt. v Javorovku u Jesenku. Hodně zdraví do dalších let přeje jménem rodiny vnuček Jaroslav Báča 15. 4. 99 se dožije 85 let člena našeho reg. byv. příslušník východní armády p. Josef Hryzibl z Moldavy na Volyni, byt. v Chbanech. 6. 3. oslavil nar. nás člen výb. důstojník východní armády p. Josef Vejnar z Lucka na Volyni, byt. Chomutov.

Za region blahopřeje všem
Jiřína Kačerová a A. Hloušek

Dne 13. února 99 oslavily zlatou svatbu manželé Antonín a Sáša Linhartovi z Čejkovic. Všechno nejlepší do dalších let přeje za region
Jiřína Kačerová a A. Hloušek

Region Frýdlant v Čechách

V 1. pololeti r. 1999 oslavujeme tato jubilea: Blimlová Marie, Oserany, byt. Liberec. 1. - 75 let. Čurda Antonín, Alexandrovka, byt. Prosečnice, byt. Krášný Les. 1. - 77 let. Jelinek Miroslav, Michajlovka, byt. Frýdlant, 13. 3. - 55 let. Jesinková Zofie, Sofieka, byt. Raspěanova, 20. 5. - 78 let. Kosková Věra, Kvasilov, byt. Jablonec n. N. 6. - 92 let. Král Vladislav, Zlábek, byt. Frýdlant, 16. 4. - 79 let. Lisková Anna, Novosíky, byt. Krášný Les, 27. 1. - 77 let. Lisková Marie, Dolinky, byt. Kunratice, 20. 4. - 79 let. Martincová Marie, Novosíky, byt. Nové Město p. S., 24. 1. - 78 let. Muchová Antonie, Jesenice, byt. Liberec, 13. 6. - 86 let. Novotná Růžena, Volkov, byt. České Budějovice. 14. 4. - 81 let. Novotný Vladimír, Volkov, byt. Ves. 10. 2. - 70 let. Novotný Evžen, Volkov, byt. Jindřichovice p. S. 3. 1. - 65 let. Pospíchalová Růžena, Novosíky, byt. Raspěanova 18. 1. - 60 let. Příčinský Josef, Novosíky, byt. Hermaničky, 16. 5. - 75 let. Ríhová Eugenie, Peratín, byt. Frýdlant, 9. 3. - 55 let. Vančlová Jifina, Ivanovci, byt. Raspěanova, 2. 5. - 75 let. Veselá Stanislava, Bludov, byt. Předlánce, 20. 1. - 60 let. Veselá Evženie, Podvysoká, byt. Raspěanova, 31. 1. - 70 let. Vojtěšková Helena, Podvysoká, byt. Raspěanova, 17. 3. - 55 let. Zadražilová Antonie, Sofieka, byt. Frýdlant, 9. 4. - 55 let.

Za region všem jubilantům blahopřeje
Ludmila Milíčková

16. března se dožije 40 let Josef Homolák z Rykynice v O. horách. Hodně štěstí a hlavně zdraví přeje manželka Svatělna a děti: Soňa a Karolína, rod. Homoláčová, Končková, Tysáčka a Chomčová.

Region Žatec

V 1. čtvrtletí oslavili svá životní jubilea titu nás členové:

Jiří Krutký, 8. 1. - 55 let, Josef Lešák, 10. 2. 65 let, obz. Louny. Evženie Jankovcová, 13. 3. - 65 let, Božena Rehorová, 13. 3. - 65 let. Evženie Michaličková - 30. 1. - 70 let, Lídya Vitovcová, 1. 2. - 70 let, Marie Ryšávková, 10. 7. 1911 - 75. Louny. Libuše Kliglová, 23. 1. - 75 let, Žatec. Vladimír Pilář, 1. 1. - 70 let, Kvernice. Josef Karlovský, 2. 1. - 70 let, Libočany. Ludmila Majráková, 28. 2. - 75 let, Frýdek Místek. Miroslav Bernát, 15. 2. - 75 let, Volevčice. Olga Rajmová, 6. 1. - 75 let, Černčice. Olga Bezková, 7. 1. - 75 let, Žatec. Josef Carbach, 9. 1. - 75. Louny. Libuše Klugová, 23. 1. - 75 let, Žatec. Ludmila Benešová, 2. 2. - 75. Žatec. Helena Mašindová, 9. 3. - 75. Žatec. Marie Sourková, 20. 2. - 75. Louny. Emilie Simšová, 10. 3. - 75. Chrášťany. Tatiana Závelová, 18. 1. - 80. Žatec. Václav Šebek, 1. 1. - 90. Radíčeves. Marie Mazurová, 19. 3. - 80. Louny. Vladimír Holec, 22. 2. - 81. Žatec. Všem jubilantům přejeme do dalších let mnoho zdraví.

Za region Kamila Ondrová

Region Litoměřice

Ve II. čtvrtletí jubilují titu naši členové:

55 let 14. 4. Miloslav Bohatec z Litoměřic. 60 let. 24. 4. Alexandr Zábranský z Lukavce. 70 let - 24. 4. Jiří Páncl z Lovosic, 1. 5. Olga Vašáková z Libčešic, 13. 5. Nina Bilenková z Kochavice, 25. 1. Pavla Melničková z Dobkovice, 27. 5. Josef Sacek z Chotěvce. 75 let - 13. 4. Jaroslav Čermý z Stráže p. R., 18. 4. Antonie Volfová z Starého Týna, 24. 4. Milada Patolánová z Litoměřic, 1. 6. Antonie Kohlíková z Litoměřic, 5. 6. Marie Jelinková z Lovosic, 80 let - 8. 5. Mikuláš Matějuský z Lovosic, 83 let - 26. 5. Antonie Dvořáková ze Zelenic, 6. Josef Sláma z Čížkovice, 84 let - 3. 4. Libuse Cinovertová z Čížkovice, 85 let - 5. 6. Marie Jeníkovská z Lovosic.

Hodně zdraví a životní pohody do dalších let přeje za výbor SCVP reg. ved. reg. Kozák

Region Mohelnice

15. 4. oslaví p. Antonín Šanová - 87 let. 3. 5. oslaví p. Jaromír Holátko - 85 let. 1. 6. oslaví p. Václav Vojtěšek - 75 let. 20. 6. oslaví p. Zdislav Košťál - 60 let. 17. 7. oslaví p. Bohuslav Hrubec - 65 let. Pěnní zdraví a spokojenosnost do dalších let přeje za region Emilia farmarová

Region Uničov, obec Medlov

Jubilea oslaví v 1. pololeti titu naši členové, rodáci z Českých Ozoran:

Hlaváček Antonín, 2. 3. - 70 let. Zahradníček Miroslav, 4. 5. - 65 let. Toman Miroslav, 23. 6. - 75 let.

Hodně zdraví a štěstí jim z krajaný
přeje V. Kačerová

Všem jubilantům ze srdečblahopřeje i redakce.

NAŠE ŘADY OPUSTILI...

Dne 24. 4. 1998 zemřela p. A. Turková. "Tvé hvězdičky nezhasla, jen zmínila svůj svit, dokud nás pamět nezradí, budeš v ní, naše dražá, věčně žít. Dějíš: Jaroslav, Lydie, Vladimír s rodinami a sestra Marie.

Region Frýdlant

Oznamujeme krajčanům, že ve IV. čtvrtletí 98 zemřeli titu naši členové: V rámci Olga Králová ve věku 70 let z Horodišť, byt. ve Frýdlantu

v Č. V prosinci Mikuláš Majer, ve věku 68 let, z Volkova, byt. ve Frýdlantu. Upřímnou soustrast všem pozůstalým projevují krajané reg. Frýdlant. Ludmila Milíčková

Region Chomutov

6. 2. 99 zemřel po krátké nemoci ve věku 89 let býv. přísl. východní armády podpl. v. v. p. Václav Zárybnický ze Sklení na Volyni, byt. v Chomutově. Upřímnou soustrast rodině vyjadřuje za region

Jiřína Kačerová a Alexandr Hloušek

Region Žatec

5. listopadu zemřel Jan Kamínek z Horní Břízy, rodák z Jedenáv. 75 let. Zúčastnil se bojů u Dukly a byl držitelem mnoha vyznamenání. 29. ledna zemřel Bohumil Štrábr ze Zálelic, rodák z Pokos, 75letý, také přísl. zahr. armády. Ve Vroutku v Podbořanech zemřely členky Marie Bartošová a Věra Cimrová. Dne 20. února náhle zemřel člen našeho výboru 74letý Bohuš Kadavý z Loun, rodák z Volkova na Volyni. Jeho náhlá smrt nás zamournila. Byl příslušníkem Svobodové armády - zúčastnil se bojů u Dukly. S detou budeme vzpomínat a rodinám zemřelých vyslovujeme upřímnou účast. Kamila Ondrová Dne 27. 1. 99 zemřela ve věku 81 let pi. Emilie Štěpánková z Rožnova p. R., rodáka z Láďovky.

Zprávu podél syn.

Všem pozůstalým projevuje hlbokou účast
i redakce Zpravodaje.

DARY NA MAJLÍNSKÝ POMNIK

připisán na účet vedený u Komerční banky, pobočka Žatec, za období od 16. dubna do 31. 12. 98.

Manželé Ríhovi, Koclířov 93 - 70 Kč. Manželé Krejčíkovi, Koclířov 88 - 50 Kč. Zajíčková Drahomíra, Sadová 81/148 - 200 Kč. Hajný Vladimír, Šumperk ČSA 34 - 1.000 Kč. Manželé Honsovi, Nová Ves - 300 Kč. Zubrová Slávka, Soběslav, Na Petřinách - 100 Kč. Englinská Anna, Horní Tašovice 2 - 500 Kč. Ze setkání členů regionu Chomutov zaslala Jiřina Kačerová - 1000 Kč. Svitek Vladimír, Žatec, Bř. Capků - 200 Kč. Chudová Ludmila, Louny, E. Filly - 100 Kč. Klimešová Eva, Chomutov - 200 Kč. Veltruský Rudolf, region Praha - 100 Kč. Marešl Antonín, Kryry, Za stodolami - 500 Kč. Ze setkání rodáků z Kupičova zaslala Václav Kytl, Mašťov 93 - 3.000 Kč. Manželé Drahoslava a Bohuslav Kuněšovi (starosta města Žatec) - 1.000 Kč. Všem ochotným dárcům děkujeme! Údaje zpracoval J. Hölec

DARY NA FOND SDRUŽENÍ - únor 1999

Nada Smetanová, Sukorady - 100 Kč. Žofie Lešáková, Rapotín - 100 Kč. Region Chomutov: Pelcová Emílie, Klášterec n. Ohří - 100 Kč. Region Praha: Vladimír Kunášek, Žatec - 300 Kč. Region Litoměřice: Josef Vyletel, Jenišovice - 190 Kč. Region K. Vary: Manželé Čechurovi - 100 Kč.

Všem dárce ze srdeč děkujeme!

DARY pro region Karlovy Vary

Manželé Čechurovi - 100 Kč. Za region děkuje V. Pelcová

Dležité upozornění! Jelikož se množí dotazy dárce na název a číslo konta Sdružení, rozhodli jsme se, že tento údaj budeme uvádět v každém čísle Zpravodaje. Název konta Sdružení Čechů z Volyně a jejich přátel, Praha. Číslo konta: 7054454-018/0800, Čs. spořitelna a.s. - Melantrichova 5, Praha 1. Dary můžete poslat i na adresu hospodářky Sdružení: Marie Nečasová, Svinidlova 599, 181 00 Praha 8. Prosíme čtenáče, aby nás neponutili o zveřejňování dárů - dary můžeme uveřejnit teprve po obdržení účteného dokladu!! Krajčané! Neposlejte si! Zádměně případě peněžní dary na adresu redaktorky! Díky za pochopení.

Záležitost tykající se evidence členů - změny adres, přihlášky nových členů - ukončení členství a veškeré dotazy toho se týkající zasílejte na adresu: prof. MUDr. Vladimír Dufek, Na Hřebenkách 20, 150 00 Praha 5

Tíže Zpravodaj - Vydává Sdružení Čechů z Volyně a jejich přátel pro potřeby svých členů. Za obsahovou naplni článek odpovídají jejich autori. Vychází jako občanský. Předsedkyně: Věra Latzelová. Příspěvky nejsou honorovány, nevyzadávají rukopisy se nevracejí. Příspěvky zasílejte do 3. každého měsíce na adresu: Věra Latzelová Slapská 1910/6, 100 00 Praha 10. Podávání novinových zápisů povoleno Česká pošta, s.p., odštěpným Tiskne NEOSET Praha 2, Neklanova 17.